

GOE YOURSELF

Blogging

Online seyir defterleri

Günlüğünüzü internete taşımaya ne dersiniz? Tüm yazdıklarınızı bir yere toplamak ve hatta bu yazılar sayesinde para kazanabilmek hayal değil.

İNTERNETİN ÜLKEMİZE GİRİŞİ MATBAANINKİ gibi biraz geç olsa da, "site"li reklamlarla, gazetelerle dağıtılan bağlantı paketleriyle ve eskiden her köşe başında rastlanabilen Atari salonlarının internet cafe'liğe terfi etmeleriyle, biz de çağın en önemli teknolojik gelişmelerinden birisine ayak uydurabildik. Bu geçikme, donanım ve yazılım teknolojilerinde olduğu gibi internetin alt dallarında da kendisini yineliyor. Ülkemizde yeni popüler olan "Blogging" kavramı da bunun bir göstergesi.

Blogging nedir?

Weblog'lardan günümüze

Blog sözcüğü aslında 90'ların başından beri interneti özgür bir düşünce platformu yapan weblog'lardan türetilmiş bir kelime. Webloglar kişisel fikirlerin dünyaya açılması konusunda elektronik posta gruplarından sonra geliyor. Alistığımız kişisel web sayfası standartlarından çok, sıkça eklenen yazılarla kendi devamlılıklarını sürdürüyorlar. Yazıların içeriğinde günlük yaşama dair duygu ve düşünceler olabileceği gibi, ilginç veya işe yarar bir web sayfasına verilen bağlantı, beğenilen şarkı sözleri, fotoğraflar gibi farklı tipte veriler de bulunabiliyor.

İnternetteki büyük sitelere bakıldığında fark edilen, her şeyin adeta bir

merkezden çıkmışçasına üretilmiş olduğu fikrini weblog'lar yıktı. Çünkü her weblog, tıpkı yazarı gibi, kendine has fikirlerden ve görünümünden oluşuyor. Bu da blog yazarlarına internette fikir ve görünümleri olarak kişisel duruşa sahip olma ve kendini en iyi şekilde ifade edebilme şansı veriyor.

İlk zamanlarda daha çok site bağlantılarından oluşan blog'lar yerlerini şim-

dilerde her türlü günlük olayın yorumlarına bıraktı. Popüler blog sitelerine baktığımızda, ortak paydada buluşmuş birden çok kişinin yazdığı, yazarların kısa bir biyografilerinin ve resimlerinin bulunduğu, ilgi alanlarına hitap eden web sitelerine bağlantıların yer aldığı, göze olabildiğince hoş gelen ve kullanımı kolay olan siteler görüyoruz. Flash ve Java gibi gelişmiş web teknolojileri kullanılmak yerine sade bir HTML bilgisi ile bu blog'lar hazırlanabiliyor. Bunun yerine ücretsiz bir blog sitesinin altyapısından faydalanmak ta elinizde.

Blog'ların birçok farklı kullanım amacı var

İlk bakışta günlük ya da seyir defteri çevresinde toplanan amaçlara hizmet eden blogging, aslında eğitim için bile kullanılıyor. Blog'ların henüz tüm işlevlerinin keşfedilmediğini de belirtmekle birlikte genel kullanım alanlarının başında bilgi paylaşımı ve yönetimi, müşteri ilişkileri, etkileşimli habercilik, iletişim, kendini ifade etme, öğrenim, pazarlama, kampanya ve sosyal reform, topluluk oluşturma geliyor.

Serbest Akış olarak da adlandırılan, herkesin dilediği fikri belirtebilmesi ve bu fikirlere temel olarak herkesin erişebilmesi, Blog'ların en önemli özelliği.

Ziyaretçi sayısı ve gelen yorumlara bakıldığında iyi blog'lar ve kötü blog'lar da kolayca ayırt edilebiliyor.

Her şeyin gerçek zamanlı olması okuyucunun hiçbir şeyi kaçırmamasını sağlıyor. Merak ettiğiniz bir blog'u takip etmek, tıpkı bir TV dizisinin ya da radyo programının sonraki bölümünü beklemek gibi.

Topluluk sitelerinde gazetelerdeki gibi tek bakışa sahip fikirler yer almıyor. Her yazar kendi bakış açısıyla çeşitli olayları değerlendirebiliyor. Hatta verilen bağlantılardan bile bu farkı ayırt edebilmek mümkün. Tabii ki internette yüz binlerce blog sitesinin bulunması, internet kullanıcısı açısından biraz karmaşık durumlara yol açabiliyor. Tıpkı Napster'in yaptığı gibi, her şey dağınık kaynaklardan geliyor. Yani farklı adres-

lerde, birbirine benzeyen aynı zamanda birbirinden çok farklı olan çok sayıda blog yer alıyor. Bu da fikirlerin ortak bir merkez yerine, dağınık haldeki bir çok merkezden yayılmasına sebep oluyor.

Bunda hazırlanan blog'un ne kadar tanıtılmak istendiği ve tanıtıldığı da önemli. Bazı blog siteleri blog'unuzun sadece sizin istediğiniz kişiler tarafından okunabilmesini sağlayabiliyor. Bu da çoğunlukla özel hayatı üzerine blog yazanlar için seçici bir geçirgenlik sağlıyor.

Otomasyon araçları blog'ların yaygınlaşmasında etkili oldu

Hiç bir teknik bilgi sahibi olmadan bir weblog oluşturabilme gücü, web'in eskisi kadar sıra dışı olmaktan çıkıp her evden erişilebilir olması ve herkesin bir weblog oluşturma isteği, Blogger gibi sitelerin yaratılmasını sağladı. Bu da bir çok insanın otomatik olarak kendi weblog'unu, yani yeni adıyla "blog"unu oluşturabilmesini sağladı.

Tamamıyla kendinize ait bir blog →

ADIM ADIM

» 6 adımda blog sitenizi hazırlayın

1 ÜYE OLMAK İÇİN: İnternet tarayıcınızı açın ve www.blogger.com adresine yönlendirin ve orta kutudaki Start Now! kutusuna tıklayın.

2 TÜM BİLGİLERİ GİRİN: Sayfadaki forma sırasıyla kullanıcı adı, ad, soyad, elektronik posta adresi, şifre (iki kutuya da) yazdıktan sonra Servis Anlaşmasını'ni okuduğunuzu ve kabul ettiğinizi belirten kutuyu işaretleyerek Sign Up kutusuna tıklayın.

3 BAŞLIK SEÇİMİ ÖNEMLİ: Title bölümüne blog'unuzun başlığını, Description bölümüne ise tanımını yazdıktan sonra eğer blog'unuzun Blogger dizininde yer almasını istemiyorsanız Public Blog sorusunu No olarak işaretleyerek Next kutusuna tıklayın.

4 ÜCRETSİZ WEB ALANI: Eğer blog'unuzun ücretsiz bir web alanında yayımlanmasını istiyorsanız üstteki seçeneği, kendi web alanınız varsa ve buraya FTP yoluyla gönderilmesini istiyorsanız alttaki seçeneği işaretleyin. Tamamen ücretsiz bir blog oluşturmak için üsttekini seçin ve Next kutusuna tıklayın.

5 ALAN ADINI BELİRLEYİN: Oluşturacağınız blog'a internetten ulaşılabilecek adresi belirleyin, BlogSpot Servis Anlaşmasını okuduğunuzu ve kabul ettiğinizi belirten kutuyu işaretleyin ve Next kutusuna tıklayarak ilerleyin.

6 ŞABLON SEÇİMİNE DİKKATİ: Hazır şablonlardan birisini seçerek Next kutusuna tıklayın.

Blogger, artık belirlediğiniz adresten erişilebilen blog sitenizi yaparak yeni bir blog girebilir, şablonu isteğinize göre değiştirebilirsiniz. Blogger sitesinden kullanıcı adı ve şifrenizle girebilirsiniz.

oluşturabilmek için dinamik bir web dili, orta düzeyde veritabanı bilgisi ve bir web alan gerekiyor. Bunlar her kullanıcının sahip olmadığı düzeyde lüks ihtiyaçlar. Hem bunları bilmeden ve tüm hizmetleri bedava alabiliyorken neden kullanıcılar bunca zaman kaybetmişler ki?

Kişisel bir blog için, bunların yerine ücretsiz alan adı ve yayımlama hizmeti kullanılabilir. Güncellemeler için de çeşitli araçlar mevcut. Hatta biraz masraflı olsa da mobil telefon ile blog yazılabiliyor ve çekilen fotoğraflar blog'a ekleniyor.

Blog yazan bir topluluk oluşturmak için, yönetilebilir bir web yayımlama hizmeti almak en mantıklı seçim. Bunun için Drupal gibi hazır PHP araçları internet üzerinde bulunuyor. Gereken teknik bilgileri izleyerek Hafif.org, Bildir-

gec.org ya da Slashdot.org gibi haber, blog ve web bağlantılarına dayalı, üye olunabilen, üye ve okuyucular arası etkileşimli ortam oluşturan bir sistem kurulabilir.

En yaygın blog sitesi: Blogger'ın yaklaşık bir milyon üyesi var

Pyra Labs tarafından 1999 yılında kurulan Blogger, insanları ücretsiz bir blog sitesi sahibi yapabilmek amacıyla kurulmuş. Kendi tabirleriyle sitenin amacı, bir blog sitesi hazırlamayı sadece birkaç tıklama zorluğuna indirgemekmiş. Kısa bir sürede yüz binlerce üyeye sahip olan Blogger'ın başarısı dev İnternet şirketlerinin dikkatini çekmekte gecikmemiş ve Google yakın bir zamanda Blogger'ı satın almak için harekete geçmiş. Elbette ki birçok önemli internet aracının bu şekilde keşfedilmesi kafalarda soru işaretleri bırakıyor. Çünkü büyük şirketler bu tip servisleri satın aldıktan sonra, kendi istekleri doğrultusunda yoğunlaşarak, küçük şirketi kapatıyorlar. Ancak Blogger'ın kendi sitesinde yaptığı açıklamada da belirttiği gibi, bu satış sadece Blogger'ın daha da büyümesi için. Pyra Labs'ın bu satışla kuruluş amaçlarından birisi olan yararlı internet araçları oluşturma yolunda Önemli bir yol kat ettiği de belirtiyor.

Şu an için Blogger'ın bir milyondan fazla üyesi bulunuyor. Halihazırda görülebilen aktif blog sayısı ise 200.000 civarında. Blogger'ın 2002 yılında Forbes tarafından en başarılı medya şirketi seçilmesi de diğer devlerin blog işine girmesine sebep olmuş. MSNBC.com ve The Guardian gibi medya devleri de kendi blog'larını oluşturmuşlar.

Hiç bilgisi olmayan bir kullanıcı, internet taramasını Blogger.com adresine yönlendirdiği

zaman, birkaç adımda sitesini yayma hazır hale getirebiliyor. Sitenin genel görünümü, yazıların görünümü dilerse hazırlanmış şablonlarla dilerse kendi oluşturabildiğiniz bir şablon ile değiştirilebiliyor. Yardım dosyalarından faydalanarak kendi web sitenize bu dosyaları göndermesini isteyebilirsiniz. Böylece si-

zin hazırladığınız web sitesinin sadece bir bölümüne ufak bir blog yerleştirmek mümkün oluyor.

Ancak Blogger kullanıcıya herhangi bir adres vermiyor. Ücretsiz bir adres sahibi olmak için Blogger'ın desteklediği Blogspot'u kullanabilirsiniz. Aylık bir ücret karşılığında Blogspot kullanıcılarına, resim yayımlama ve bulundurma, çoklu sayfa ve blog desteği, ücretsiz sitelerde yer alan reklamlardan arındırma ve site trafiğinizi takip etme özelliklerini de sunuyor.

KULLANILMI ARAÇLAR: MovableType
aracıyla birden fazla blog sitesini tam anlamıyla yönetebilmek kullanıcıyı bir çok zahmetten kurtarıyor.

İnternet üzerinde Blogger'ın birçok alternatif mevcut. Bunlardan BlogD-Drive, ücretsiz bir adres altında çoklu blog hesabından faydalanmayı sağlıyor. En önemli özelliği ise rahatsız edici reklamlardan arınmış bir site sunması.

Topluluk siteleri yoruma açık! Kullanıcılar mesajlaşabiliyor

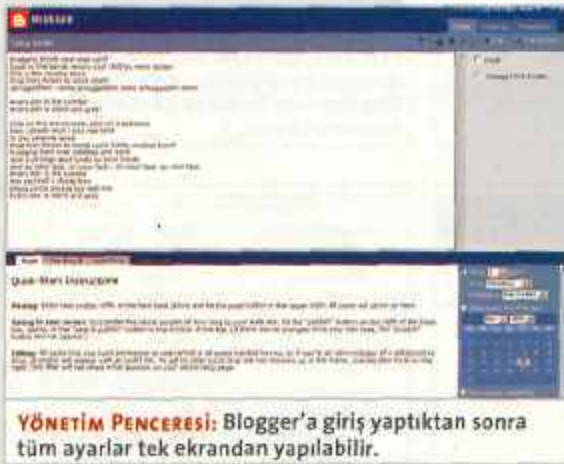
Arama sitelerinde blogging sözcüğünü arattığınızda karşınıza gelen "Hangi Blogging aracısın?" ya da "Blog'unuz ne kadarınıza sahip?" gibi testlerden de anlaşıldığı üzere blog birçok insanın yaşam biçimi haline aldı bile. Topluluk siteleri de Blog dünyasının sosyal tarafını oluşturuyor. Bir topluluk sitesine üye olmak beğendiğiniz blog'ların altına yorum yazabilme avantajını getiriyor. Takip edilen blog yazarları arkadaş listesine eklenerek, onlara özel mesajlar da yazılabiliyor.

Bu sitelerin başını LiveJournal çekiyor. Sitenin benzerlerinden farklı bir üyelik sistemi var. Temel olarak ücretli üyelik ile çalışan LiveJournal, bir kez üye

PRATİK

» İlk blog'unuzu yazın

Blogger'a kullanıcı adı ve şifrenizle giriş yaptıktan sonra karşınıza gelen yönetim ekranında sayfanın üst kısmında yer alan menüde *Post* seçeneğini seçin. Blog yazma bölümü iki panel halinde görüntülenecektir. Üstteki boş alana blog'unuzu yazın. Blog içerisinde HTML etiketleri kullanarak yazılarınızın görünümünü değiştir-

YÖNETİM PENCERESİ: Blogger'a giriş yaptıktan sonra tüm ayarlar tek ekrandan yapılabilir.

bilirsiniz. Tüm yazıların görünümü ve şablon değiştirmek için üstteki *Settings* ekranı kullanılabilir. Blog'unuz tamamlandıktan sonra üst kısımdaki *Post&Publish* seçeneğine tıklayın. Müjde! Artık yeni blog'unuz sayfanıza eklendi.

olan kullanıcıya belirli sayıda ücretsiz üyelik hakkı veriyor. Kullanıcı bu ücretsiz ve biraz daha kısıtlı özelliklere sahip hesapları arkadaşlarına verebiliyor. 600 bin civarındaki aktif üyeden oluşan site, kişisel gizlilik konusunda başarılı fonksiyonlara sahip.

Her yazılan blog ayrı bir güvenlik seviyesine sahip olabiliyor. Yani yazdığınız her blog'u ayrı ayrı kimlerin okuyabileceği, kişisel bilgilerinizin görüntülenme önceliği gibi öğeler bulunuyor. Ancak çok başarılı bir güvenlik unsuru var ki, atlanmamalı. LiveJournal kullanıcıya, kimlerin mesaj yazabileceğini belirleyebilme hakkı tanıyor.

Bunun dışında özel topluluklar oluşturabilmek, bu toplulukları bir dizine kaydedebilmek mümkün. Ayrıca isteyen kullanıcılar dizinlerden seçtikleri topluluklara erişebiliyor ve tıpkı e-posta listeleri gibi katılımda bulunabiliyor.

Ücretsiz araçlarla işler bir hayli kolaylaşıyor

Bir blog sitesine üye oldunuz, yanında ücretsiz bir adres de temin edildi. Şimdi sıra güncellemeye geldi. Yani yeni blog yazmak için her sefer siteye bağlanıp, şifrenizi girip yazılarınızı bu site üzerinden güncelleyebilirsiniz. Ya da daha kolay bir yol izleyebilir ve bir yazılım kullanabilirsiniz.

Blog araçlarının en önemli Özelliği, çoğunun birden çok blog sitesini destekliyor olması ve tarayıcı üzerinden yaptığınızdan daha kısa sürede işlerin halledilebilmesini sağlaması. Araçlar yazıların bir veya daha çok siteye gönderilmesi dışında da kolaylıklar sağlıyor. Hazır etiketler sayesinde yazıların içerisine bağlantılar ve resimler yerleştirebilmek kolaylaşıyor. Tanımlanabilir etiketler ile farklı yazı biçimleri de uygulanabiliyor.

Örneğin MovableType, kendi partneri olan TypePad sitesindeki blog'ların yanı sıra Blogger ve LiveJournal gibi popüler siteleri de destekliyor.

Farklı işlevler için farklı araçlar: Birden fazla blog'u yönetin

Bir topluluk sitesine katılmadan da kendi blog'unuza farklı özellikler de ekleyebilirsiniz. Örneğin blog'larnızın altına okuyucuların blog hakkındaki yorumlarını yazabilmeleri için reBlogger'dan faydalanılabiliyor. reBlogger, Blogger kullanan blog'larda çalışabilen ve kişisel sitelerde yer alan ziyaretçi defterlerine benzer mantıkla işleyen bir sistem.

Farklı sitelere olan bağlantıları kontrol edebilmek de dinamik bir sisteme ihtiyaç duyuyor. Ancak ücretsiz çözümler mevcut. Blogrolling, kendi veritabanına eklediğiniz bağlantıları rasgele, alfabetik sırayla ya da eklenme sırasına göre kendi sitenizde görüntüleyebilmenizi sağlıyor. Blogrolling kullanılarak her yeni bağlantı eklendiğinde, sitenizde bir değişiklik yapma ihtiyacı da ortadan kalkmış oluyor.

Blog sitelerinde kullanıcı okuyucu arası iletişimi sağlamak ve biraz da olsa etkileşimlilik katabilmek için hazırlanmış araçlar bulunuyor. Bunların başında Bloglet geliyor. Bloglet'e üye olduktan sonra size verdiği kodu sitenize koyduğunuzda, sitenize bir başvuru kutusu ekleniyor. Okuyucular buraya elektronik posta adreslerini yazarak blog'unuzdaki yeniliklerden haberdar olabiliyorlar. Bu, blog sahibine İstatistiksel bilgi sahibi olma açısından da yardımcı oluyor.

Özellikle çok kullanıcıli blog'ların en büyük ihtiyaçları site içerisinde arama yapılabilmesi. Bunun yanında internette arama yapabilmek için de bir kutu konması sitenin kullanılabilirliğini artıracaktır. Bunun için AtomSearch, Google

veya Yahoo gibi siteler işe yarayabilir. RadioUserLand blog sitesinin kullanıcıları için blogSearch sistemi yazılan bloglar içerisinde arama yapılabilmesini sağlıyor. Başka blog sitelerinde arama yapabilmek için de DayPop kullanılabiliyor. Kendi blog sitenizi buraya ekleyerek arama sonuçlarında sizin sitenizin de çıkmasını sağlayabilirsiniz «

Aytun Çelebi, ayturn@chip.com.tr

TEMEL BİLGİLER

»Gerekli bağlantılar

Blog sitesi edinmek için;

- www.blogger.com
- www.antville.com
- www.typepad.com
- www.blogspot.com
- www.livejournal.com
- www.journurl.com
- manila.userland.com

Blog yazma araçları

- www.movabletype.com
- www.cafelog.com
- www.noahgrey.com/greysoft/
- radio.userland.com

Bağlantı ekleyen araçlar

- www.blogrolling.com
- www.hitormiss.org/projects/dailycrawl/

Yenilik bildirme araçları

- www.bloglet.com
- www.notifylist.com

Yorum araçları

- www.blogextra.com/backblog
- jsoft.ca/reblogger.php
- rateyourmusic.com/yaccs

Arama araçları

- www.atomz.com
- www.blogsearch.com
- www.openwire.com/mt-search/docs/manual.html
- www.daypop.com

Dizin siteleri

- www.bloguniverse.com
- www.blogsearchengine.com
- www.weblogs.com

Türkçe blog siteleri

- www.plastkings.org
- www.pamukcuce.com
- www.deneysel.net
- www.hafif.org
- www.bildirgec.org